

CONGRESKRANT 3

TWEDE PARTIJCONGRES VAN GROEN LINKS: 13 EN 14 DECEMBER 1991

Intrekken van amendementen

De oproep om na lezing van de tweede congreskrant amendementen in te trekken heeft enig resultaat gehad; zie verderop in deze krant. Het goede voorbeeld van de betrokken afdelingen wordt aan iedereen nadrukkelijk ter navolging voorgehouden !

Congresvoorzitters

Het congrespresidium heeft voor de verschillende onderdelen van het congres voorzitters aangezocht. Zij treden steeds op in koppels van twee. De taakverdeling is als volgt:

- vrijdagmiddag eerste deel: Cora Mulder en Siem van der Helm
- vrijdagmiddag tweede deel: Herman Meijer en Cor Ofman
- vrijdagmiddag derde deel: Cora Mulder en Gerda Bosdriesz
- vrijdagavond eerste deel: Cora Mulder en Marjan Lucas
- vrijdagavond tweede deel: Cora Mulder en Gerda Bosdriesz
- zaterdagmorgen *) : Astrid Roemer en Kees Hulsmann
- zaterdagmiddag *) : Klaas-Wybo van der Hoek en Hülya Elmas

*) stemmingen manifest: Marius Ernsting en Kees Hulsmann.

Notulisten

Van het congres wordt een besluitenlijst gemaakt. Daarvoor heeft het presidium 10 notulisten aangetrokken. In volgorde van opkomst zijn dat:

Wil Evers, Hans Schoen, Joke Schweitzer, John Jorna, Wout van Erven en Elly van Schijndel. Vervangers zijn Karin Hulsmann, Gerrit Jolink, Hans-Paul Klijnsma en Tjark Reininga.

Enquête

Het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen houdt - net als op het eerste congres - een enquête onder de congresafgevaardigden. Daar heeft het partijbestuur toestem-

ming voor gegeven. Het vraagt de congresafgevaardigden aan het welslagen van de enquête mee te werken.

Borrel-vrijdagavond

Na de vrijdagavondzitting en in voorbereiding op de zaterdagzitting biedt de afdeling Amsterdam-Binnenstad de moegestreden congresgangers een drankje aan.

Het café "De haven van Texel" verleent hierbij alle medewerking.

Vanaf het einde van de vrijdagzitting krijgt een ieder op vertoon van deze congreskrant een pilsje, pilsener Urquell of glas wijn. De eerste is gratis, de rest is voor eigen rekening.

Maak gebruik van deze unieke gelegenheid om de sfeer binnen de Amsterdamse grachtengordel te proeven !

Het café zit in de Sint Olofsteeg 11, vlakbij het Centraal Station. Zie plattegrond op de achterkant van deze krant.

HUISHOUELIJK REGLEMENT

Vervallen amendementen

Amendement 1-5 (congreskrant 2, pagina 23) komt krachtens uitspraak van de Commissie van Beroep alsnog in behandeling. Alle andere amendementen op het huishoudelijk reglement die van een sterretje zijn voorzien (zie congreskrant 2), zijn vervallen. Geen van de indieners van deze amendementen heeft bezwaar aangekend bij de Commissie van Beroep.

Ingetrokken amendementen

Amendement 3.1-7 is door de indieners ingetrokken ten gunste van amendement 3.1-8.

Moties

In congreskrant 2 staan de moties HR-1 t/m HR-4.

Motie HR-5 (Nijmegen)

Het congres etc.:

Overwegende:

- dat Groen Links het opheffen van structuren die machtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen, allochtonen en autochtonen creëren of in stand houden een essentieel onderdeel van haar politiek vindt (richtinggevende uitspraak 11 van het manifest);

- dat positieve actie, opgevat als het op verscheidene, dus zowel strenge als vrolijke, nette en ondeugende, principiële maar ook culturele, manieren stimuleren van participatie van vrouwen en migranten wezenlijk bestanddeel vormt van de praktische vormgeving van genoemd streven naar opheffing van machtsongelijkheid;

Constaterende:

- dat in het huidige debat over machtsongelijkheid binnen de partij positieve actie is verengd tot een onwenselijke discussie over de uitvoerbaarheid van quoteringsmaatregelen;

- dat het partijbestuur te elfder ure artikel 1 (en de daarmee samenhangende artikelen 7, 30 en 46) van het huishoudelijk reglement via amendering een minder dwingend karakter heeft gegeven: streefcijfers in plaats van quoterings;

Voorts overwegende:

- dat streefcijfers voor afdelingen, federaties, provincies en categorale groepen adequater aansluiten bij de mogelijkheden van die organen;

- dat positieve actie in de genoemde diversiteit aan middelen daadwerkelijk vorm dient te krijgen;

- dat landelijke organen van Groen Links, zoals partijbestuur, Eerste en Tweede Kamerfractie, Europese fractie, Groen Linkse Raad een voorbeeldfunctie hebben voor de overige organen; Besluit amendement 1-6 van het partijbestuur met betrekking tot artikel 1 van het ontwerp huishoudelijk reglement als volgt gewijzigd in stemming te brengen:

Toevoegen aan amendement 1-6:

"1. Het partijbestuur, de fracties van Eerste en Tweede Kamer en Europees Parlement, alsmede Groen Linkse Raad bestaan voor ten minste de helft uit vrouwen.

2. Uitgangspunt bij de samenstelling van Partijbestuur, Groen Linkse Raad en Eerste en Tweede Kamerfractie en Europese fractie is dat het aandeel van migranten ten minste overeenkomt met hun aandeel in de bevolking.

3. = 1 van 1-6; na "alle partijorganen" toevoegen: "met uitzondering van de in 1 en 2 genoemde organen", ...

4. = 2 van 1-6; 5. = 3 van 1-6."

Preadvies: afwijzen.

Motivering: het partijbestuur vindt dat eerst moet blijken wat het resultaat is van het werken met streefcijfers en wil het middel van quoterings achter de hand houden. Zie "Nieuwe uitgangspunten" op pagina 21 van congreskrant 2.

Motie HR-6 (Marian van Beek e.a.)

Het congres, etc.:

Gezien:

de discrepantie tussen enerzijds de congresuitspraken van 1990 en het ontwerp huishoudelijk reglement, en anderzijds de preadvisering door het partijbestuur in congreskrant 2;

Overwegende:

- dat bij de totstandkoming van Groen Links het feministische resultaat van de vier oude partijen sterk tot uiting kwam in vrouwelijke kandidaten voor topfuncties;

- dat dit feit geen enkele garantie geeft voor de samenstelling van nieuwe kandidatenlijsten en besturen;

- dat onderzoek aantoonde dat alleen in landen waar deelnamepercentages in diverse politieke partijen zijn ingesteld, zoals in Scandinavië, het percentage vrouwelijke vertegenwoordigers en bestuurders gestaag is toegenomen;

- dat het instellen van deelnamepercentages voor zwarte en migranten-vrouwen zo mogelijk nog noodzakelijker is;

- dat het instellen van deelnamepercentages ook een duidelijk uitstralings-effect heeft op andere partijen en daarmee op de gehele politiek;

Spreekt uit:

dat ten minste de helft van de plaatsen op alle kandidatenlijsten van Groen Links voor vertegenwoordigende organen door vrouwen wordt ingenomen en dat migranten in ieder geval naar evenredigheid zijn vertegenwoordigd: dit geldt zeker ten aanzien van de mogelijk verkiesbare plaatsen.

Toelichting: Het feit dat Groen Links op dit moment relatief veel vrouwen en migranten in haar actieve geledingen heeft zitten kan geen argument zijn tegen het instellen van deelnamepercentages. Het relatief hoge aandeel van vrouwen en migranten binnen Groen Links is het resultaat van tien jaar progressieve en feministische strijd in de vier oude partijen.

In de vier Scandinavische landen geldt dat het percentage van vrouwelijke vertegenwoordigers veel hoger is dan b.v. in Nederland. On-

derzoek wijst het instellen van deelnamepercentages aan als de belangrijkste reden hiervoor. Sinds de partijen daar deelnamepercentages hebben ingesteld neemt het percentage vrouwelijke vertegenwoordigers gestaag toe. Bovendien heeft het instellen van deelnamepercentages in partijen ook een uitstralingseffect. Er is duidelijk sprake van een mentaliteitsverandering. (Bron: rapport Emancipatieraad "Vrouwen in politiek en openbaar bestuur", sept. 1991).

In Nederland vervult op dit moment Groen Links een voortrekkersrol op het terrein van emancipering van de politiek. Zou zij echter het instellen van deelnamepercentages als maatregel laten vallen dan verliest zij daarmee niet alleen deze voortrekkersrol. Het zal ook een negatieve uitstraling hebben naar andere partijen en naar de gehele politiek.

Marian van Beek, Jeannette van Beuzekom, Saar Boerlage, Ina Brouwer, Marnix Brugge-man, Annemarie van Bruggen, Thea de Bruin, Marie-José Burger, Melouki Cadat, Katinka Kahlman, Corinne Kersbergen, Marian Kuijs, Lidy Meeuwenoord, Tara Oedayraj Singh Varma, Riet van Putten, Els Veenis, Hella van de Velde, Linda van Vuuren, Simone Walvisch, Progressief Migrantenblok, Vrouwenoverleg.

Preadvies: afwijzen.

Motivering: zie bij motie HR-5.

Motie HR-7 (Zaanstad).

(hoort bij "Nieuwe uitgangspunten" onder de kop ontwerp huishoudelijk reglement)
Het congres etc.:

- van mening dat Groen Links geen behoefte heeft om na amper 1 jaar al weer een nieuwe discussie te starten over de vorm van een congres waar nog geen ervaring mee is opgedaan
- draagt het partijbestuur op daar verder geen tijd aan te verspillen en derhalve geen commissie in te stellen die zich daar mee bezig moet gaan houden.

Toelichting: Het congres als hoogste orgaan van de partij heeft vorig jaar, na een uitvoerige discussie in de partij, besloten tot een afgevaardigdencongres.

Terwijl er met een afgevaardigdencongres binnen Groen Links nog geen ervaring is opgedaan, meent het partijbestuur al te moeten vaststellen dat zo'n model niet werkt. Wij

vinden deze conclusie volstrekt voorbarig en achten de redenatie een herhaling van de discussie die vorig jaar al is gevoerd en waar toen door het congres een overwogen oordeel over is gegeven.

Preadvies: volgt op het congres.

MANIFEST

Volgorde van behandeling

De behandeling van het manifest is opgedeeld in vier blokken:

- blok 1, "Groen en Links":
uitspraken 1, 2, 3, 7, 8
- blok 2, "Arbeid & Inkomen":
uitspraken 11, 14, 15
- blok 3, "Links, de staat en de economie":
uitspraken 4, 9, 10, 12, 13
- blok 4, "Strategie, mondialisering":
uitspraken 5, 6, 16 t/m 21, Extra uitspraken, moties.

Sprekers moeten bij inschrijving aan de organisatietafel opgeven over welk blok zij het woord willen voeren.

Inleiders

Er zijn 3 gastspreeksters uitgenodigd om een korte inleiding te houden bij de blokken 1, 2 en 3.

Mieke Vogels (parlements lid voor het Belgische Agalev) spreekt bij "Groen en Links, Ieke v.d. Burg (lid federatiebestuur FNV) bij "Arbeid en Inkomen" en Jet Busschemaker (politicologe en bestuurslid Wetenschappelijk Bureau Groen Links) bij "Links, de staat en de economie".

Ingetrokken amendementen

De volgende amendementen op het manifest zijn door de indieners ingetrokken:

- 1-4
- 1-9
- 1-21
- 3-2
- 5-6
- 6-2
- 7-6
- 8-6
- 9-7
- 9-11

10-3
12-7 (ten gunste van 12-6)
13-8
15-5
17-5 (ten gunste van 17-12)
18-4
21-6

Tenzij anders is aangegeven, zijn deze amendementen ingetrokken ten gunste van nieuwe teksten van het partijbestuur.

Ede neemt ook amendement 11-6 terug, maar is niet de enige indiener daarvan.

Uitspraken Commissie van Beroep amendementen

Wegens persoonlijke omstandigheden en ziekte konden Marie-José Burger en John van Dijk niet meedoen aan het werk van de Commissie van Beroep. De commissie bestond uit Ewout van der Hoog en Gerard Snijdelaar.

Voor de volgende amendementen is het beroep toegewezen. Deze amendementen komen dus alsnog in stemming.

8-7, 8-9, 9-20, 13-7, 18-2, E-19, E-23, E-24, E-25.

Bij de volgende amendementen is het beroep niet toegewezen. Deze komen dus niet in stemming.

E-9, E-10, E-13, 1-26, 5-8, 6-11, 6-12, 6-13, 8-5, 8-7, 8-12, 12-10, 12-11, 12-15, 12-16, 13-4, 13-16, 14-9, 15-6, 16-6, 21-10.

Herstel

Door administratieve foutjes zijn een paar amendementen in het ongereede geraakt. Bij dezen wordt dit hersteld.

- Bij amendement 6-5 ontbreekt commentaar van Norg. Hun commentaar luidt: "Je moet niet zeggen wat je niet bent. Uitspraak 6 kan best gemist worden."

- Amendement 11-6 is mede ingediend door Norg. Hun commentaar luidt: "Kretologie. Volstrekt onduidelijk wat hiermee wordt bedoeld."

- Amendement 13-3 is mede ingediend door Norg. Hun commentaar luidt: "Het hele pleidooi ervoor geeft juist aan dat wij een alternatief voorstaan dat juist niet haaks op de kapitalistische markteconomie staat."

- Amendement 19-2 is mede ingediend door Norg. Hun commentaar luidt: "Kretologie. Arrogant. Wij moeten ook weten te relativeren. Groen Links is niet de enige partij die de waarheid in pacht heeft."

De afdeling Norg had verder nog de volgende amendementen ingediend.

Amendement E-34 (Norg)

Voor een nieuw perspectief op ontwapening is een andere manier van kijken nodig. Nu onze klassieke vijand niet meer bestaat, moeten we ons afvragen wat de NAVO nog bij elkaar houdt. Onze energie is nog te veel gericht op het bijeenhouden van de NAVO, terwijl men niet toekomt aan het ontwerpen van een nieuw concept voor gemeenschappelijke veiligheid, een concept waarbij geweldloze conflictoplossing een belangrijke plaats dient in te nemen. Het is hoog tijd voor nieuwe initiatieven, ook en juist van het Westen. De ongelijke verdeling van rijkdommen over de wereld dient als potentiële bron van conflicten daarbij betrokken te worden.

Toelichting: In het manifest wordt geen enkele aandacht besteed aan Vrede en Gerechtigheid.

Preadvies: negatief.

Motivering: Voorkeur voor amendement E-30.

Amendement E-35 (Norg)

Kunst gedijt pas als daarvoor een goede voedingsbodem in de samenleving aanwezig is en de kwaliteit van de samenleving openbaart zich in de cultuur. Bij cultuurbesteding denken wij zowel aan cultuurbehoud als aan cultuuroverdracht: vorming, scholing, onderwijs, professionele en amateurkunst, kunstbeleving, bewaren en onderhouden van cultuurgooierden. Wie daarop beknipt, snijdt de banden met verleden en toekomst door. Vanuit deze gedachte ziet Groen Links cultuurbeleving als een belangrijk uitgangspunt.

Toelichting: Een goede culturele infrastructuur is van essentieel belang voor onze samenleving. Een leefbare samenleving is niet alleen afhankelijk van een gezond milieu.

Preadvies: negatief.

Motivering: Ofschoon wij de gedachtengang van het amendement sympatisch vinden, zijn we van mening dat het te specialistisch is om als uitspraak op te nemen in een programma van uitgangspunten.

- In amendement 8-11 (Amsterdam-Oost, Ciska Ansems e.a.) dient het woord "groei" in de eerste zin te worden vervangen door het woord "ontwikkeling".

- Amendement 20-1 (Partijbestuur, Amsterdam-Oost, Ciska Ansems e.a.) minus de laatste zin (deze is door het partijbestuur toegevoegd) was ook ingediend als alternatief voor uitspraak 10.

Daarom wordt volgende amendement toegevoegd.

Amendement 10-10 (Amsterdam-Oost, Ciska Ansem e.a.)

Schrappen.

Toelichting: Uitspraak 10 gaat over hetzelfde als uitspraak 20.

Preadvies: negatief.

Motivering: Wij vinden deze uitspraak verschillend van uitspraak 20. Hier is aan de orde dat politiek meer is dan staatspolitiek. Een politieke partij moet zich in haar uitgangspunten en discussie niet beperken door mogelijkheden dit wel of niet te kunnen vertalen in wetgeving.

Moties manifest

In congreskrant 2 staan de moties M-1 t/m M-8.

Motie M-9 (Hengelo) V

Het congres van Groen Links is van mening dat het manifest "Groen Links, een plaatsbepaling" regelmatig opnieuw door het congres moet worden geactualiseerd. Het manifest moet daartoe periodiek, maar ten minste eens in de drie jaar, op congressen worden geagendeerd.

Toelichting: Aangezien het manifest een plaatsbepaling is en geen beginselprogramma is het manifest een weerslag van de tijdgeest en de actualiteit. Doordat het manifest in meer algemene termen is geformuleerd dan b.v. een verkiezingsprogramma is een jaarlijkse bijstelling niet nodig, tenzij wellicht de gebeurtenissen c.q. veranderingen in de wereld zich in het huidige tempo blijven voltrekken.

Preadvies: afwijzen.

Motivering: zie motie M-7.

Motie M-10 (Hengelo)

Het congres van Groen Links besluit in alle teksten van het manifest "Groen Links, een plaatsbepaling" het woord radicaal te schrappen.

Toelichting: Het woord radicaal voegt nergens wat toe aan de tekst. Het is een betekenisloze "kreet".

Preadvies: afwijzen.

Motivering: zie motie M-7.

DIVERSE MOTIES

In congreskrant 2 staan de moties D-1 t/m D-4. Per abuis is de naam van Bas Elfrink onder motie D-3 gezet in plaats van onder motie D-1.

Motie D-5 (Delft) V

Het congres etc.:

Kennis genomen hebbende van de op dit congres te hanteren verdelingsmethode met betrekking tot de spreektijd met behulp van bonnen;

Overwegende dat:

- het in dit systeem voor de kleinere afdelingen onmogelijk is zelfstandig een discussiebijdrage te leveren;

- indieners van amendementen in principe de mogelijkheid moeten hebben hun voorstellen toe te lichten of te verdedigen;

- er een chaotische handel in bonnen voor de spreektijd kan ontstaan;

- dit niet bevorderlijk is voor het democratisch gehalte van de gang van zaken;

- het voor individuele leden zo onmogelijk is gebruik te maken van hun spreekrecht op het congres;

Draagt het partijbestuur op voor het volgend congres een betere en meer democratische verdeling van de spreektijd te ontwerpen.

Preadvies: afwijzen.

Motivering: aan het eind van het congres zal een peiling worden gehouden over de vraag hoe het bonnen-systeem bevallen is. Natuurlijk klieven er bezwaren aan, maar er is nog geen betere oplossing bedacht. Het partijbestuur zal het congrespresidium vragen om alternatieve spreektijddelingen te bedenken. Suggesties daarvoor worden graag tegemoet gezien.

^{hnr}
Motie D-6 (Utrecht-stad)

Het congres etc.:

Overwegende:

- (A)
- dat de positie van mensen, die leven van een sociale uitkering of anderszins een laag inkomen hebben, de laatste tijd weer verder onder druk is komen te staan;
  - dat de discussies over verdere verslechteringen, zoals het toewerken naar een mini-stelsel voor sociale zekerheid, aantasting van de AOW, verlaging van het minimumloon e.d., mensen onzeker en bitter maken;
  - dat juist dat deel van de bevolking, dat hierdoor wordt getroffen of dreigt te worden getroffen, zich in de politiek nauwelijks nog vertegenwoordigd voelt;
  - dat de politiek dermate verkokerd is dat op alle niveaus een afname van vertrouwen in democratische alternatieven is te bespeuren;
  - dat ook een partij als Groen Links veelal niet als een betrouwbaar alternatief wordt ervaren, hetgeen werd versterkt door publieke uitspraken van prominente Groen Linkers, waaruit de suggestie sprak dat terwille van groene doelstellingen diverse sociale doelen van Groen Links als "niet-realistisch" terzijde geschoven moesten worden;

Spreekt uit:

- dat Groen Links zich blijft inzetten voor positieverbetering van mensen met de laagste inkomens;
  - dat het zoeken naar nieuwe vormen van sociale zekerheid, wat Groen Links betreft, slechts op basis van respect voor de rechten van de huidige uitkeringsgerechtigden gebeurt. Daarin passen geen simpele kreten als "mini-stelsel" en "werk gaat voor inkomen";
  - dat Groen Links juist ook onder het armere deel van de bevolking zoekt naar een draagvlak voor een (ook in hun leven) ingrijpende groene politiek, door in de uitwerking van die politiek met name die maatregelen voor te staan die aansluiten bij rechtvaardigheidsgevoelens en draagkrachtbeginselen en door zich te verzetten tegen die milieumaatregelen, die onevenredig zwaar drukken op de minder draagkrachtigen;
- En draagt het bestuur op:
- te onderzoeken waarom de inzet van Groen Links voor het armere deel van de bevolking en voor een rechtvaardiger samenleving door een deel van de uitkeringsgerechtigden als onvoldoende wordt ervaren, onder meer door consultatie van de betrokkenen;
  - te inventariseren hoe de verbindingen zijn van Groen Links op al haar niveaus met personen

en organisaties uit genoemd bevolkingsdeel en naar hun deelname aan activiteiten en besluitvorming binnen Groen Links;

- op grond daarvan maatregelen te nemen, die zowel wat betreft inhoud als presentatie naar buiten Groen Links profileren als betrouwbare bondgenoot voor en spreekbuis van de sociale onderkant van de samenleving.

Preadvies: afwijzen.

Motivering: het partijbestuur onderschrijft een aantal elementen uit de motie, maar vindt verschillende andere uitspraken onjuist of te ongenueanceerd. Er mag geen twijfel over bestaan dat Groen Links zich blijft inzetten voor de positie van de laagstbetaalden. Niet alleen hun belangen echter moeten worden behartigd; zie daarvoor ook de richtinggevende uitspraken bij het manifest. De partij kan ook niet per definitie spreekbuis zijn van alle mensen aan de onderkant van de samenleving en moet niet de illusie wekken dat zij de problemen van deze groepen wel even zal oplossen.

Het partijbestuur zegt toe de verbindingen met de betrokken belangengroepen in kaart te zullen brengen en te bezien hoe de ideeën van Groen Links over verbetering van de positie van de laagstbetaalden beter over het voetlicht kunnen worden gebracht.

Motie D-7 (Nijmegen)

Het congres etc.:

Constaterende dat:

- Winnem* (A)
- er in de ons omringende landen sprake is van toenemend geweld tegen allochtonen en van verkiezingsoverwinningen van racistische partijen;
  - racistische partijen ook in ons eigen land bij verschillende verkiezingen in 1989, 1990 en 1991 terrein hebben gewonnen;
  - andere politieke partijen in de landen van de EG zich in steeds mindere mate openlijk van racistische denkbeelden afkeren en er soms zelfs delen van lijken over te nemen;
  - de kans dat de positie van allochtonen onder druk van deze ontwikkelingen verder zal verslechteren steeds groter wordt;
- Draagt het partijbestuur op:
- op korte termijn over deze kwestie te overleggen met bevriende partijen in binnen- en buitenland, anti-racistische en migrantenorganisaties;
  - binnen enkele maanden een notitie uit te brengen, waarin wordt aangegeven door middel van welke concrete door Groen Links of in

samenwerking met anderen te organiseren activiteiten deze ontwikkelingen kunnen worden tegengegaan;

- deze notitie aan alle afdelingen te verzenden en ter bespreking aan te bieden aan de Groen Linkse Raad.

Preadvies: overnemen.

Motivering: het partijbestuur ondersteunt deze motie van harte. Over de concrete uitwerking van de opdracht wordt nog nagedacht.

Motie D-8 (Hengelo)

(V) Het congres van Groen Links is van mening dat de dienstplicht niet moet worden afgeschaft.

Toelichting: Hoe men denkt over een leger, zolang er een leger is moeten er zo groot mogelijke democratische garanties zijn. Een vrijwilligersleger zal er in de regel veel meer op gebaseerd zijn daadwerkelijk in actie te komen c.q. daar veel minder tegen kunnen zijn. Een vrijwilligersleger zal daarom bij allerlei conflicten veel eerder ingezet kunnen worden, dan een leger met dienstplichtigen. De gezonde scepsis die veel Nederlanders kenmerkt is via de dienstplicht ook sterk vertegenwoordigd in het leger. Het Nederlandse leger komt juist door de dienstplicht in aanraking met alle maatschappelijke stromingen en opvattingen, waardoor het leger een sterke binding houdt met de samenleving. Mede daardoor is het Nederlandse leger relatief democratisch geworden. Verwacht mag worden dat een vrijwilligersleger veel mensen zal aantrekken met rechtse c.q. extreem rechtse ideeën. Dat deze laatste situatie onwenselijk is behoeft geen betoog.

Preadvies: afwijzen.

Motivering: Het partijbestuur onderschrijft de motivering die door de Tweede Kamerfractie gegeven is voor afschaffing van de dienstplicht. De krijgsmacht die Groen Links voor ogen staat heeft als taak het handhaven van de internationale rechtsorde, in CVSE- of VN-verband, en hulp bij de bestrijding van b.v. milieucalamiteiten. Daarvoor is nodig een klein en gespecialiseerd leger, bestaande uit gemotiveerde en goed opgeleide mannen en vrouwen. Nu de dienstplicht verkort is tot een jaar, is het vanzelfsprekend dat dienstplichtigen deze taken niet optimaal kunnen uitvoeren. Dat betekent voor fractie en partijbestuur een afschaffing van de dienstplicht.

Het argument dat een vrijwilligersleger elke

gelegenheid zal aangrijpen om erop te slaan, wordt weerlegd door de ervaring van het Amerikaanse leger (sic!), waarvan de legerleiding in vele internationale conflicten uiterst terughoudend was, maar dat door beslissingen van burger-politici werd betrokken bij conflicten.

De beslissing om een leger in te zetten is een politieke, ook in de toekomst. Juist door een scherp selectie- en toelatingsbeleid - dat hoort bij een professionele organisatie - kan voorkomen worden dat het leger het speeltje wordt van (extreem-)rechtse mensen.

Motie D-9 (Groningen-stad)

(A) Het congres etc.:

1. is verheugd over het VN-vredesplan voor de West-Sahara, dat voorziet in een proces dat het Saharaanse volk de mogelijkheid geeft zich uit te spreken over haar onafhankelijkheid en over de status van het Westsaharaanse gebied, n.l. door het houden van een referendum onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de Verenigde Naties;

2. is ernstig verontrust over de diverse pogingen van de kant van de regering van Marokko om dit plan te saboteren:

- het schenden van het staakt-het-vuren door de Marokkaanse luchtmacht;

- het tegenwerken van de VN-missie, b.v. door VN-materiaal niet vrij te geven in de havens van Agadir en El-Ayoum;

- het nog steeds vasthouden van vele Saharaanse politieke gevangenen en niet over te gaan tot het uitwisselen van krijgsgevangenen;

- het overbrengen van vele tienduizenden Marokkanen naar het bezette deel van West-Sahara, teneinde hen als kiezers te laten registreren;

- het intimideren van de Saharaanse bevolking, gecombineerd met het vrijwel afsluiten van het gebied voor waarnemers en journalisten, tenzij onder "begeleiding" van Marokkaanse autoriteiten;

3. benadrukt dat de VN moet garanderen dat uitsluitend Saharaanse kiesgerechtigden kunnen stemmen;

4. benadrukt tevens dat de VN moet garanderen dat het Saharaanse volk zijn stem kan uitbrengen zonder enige beperking van buitenaf door maatregelen van bestuur, politie of leger;

5. is kortom van mening dat het VN-plan onverkort en correct moet worden uitgevoerd, dat er niet moet worden toegegeven aan Marokkaanse druk om de discussie over het plan te heropenen.

Het congres van Groen Links zendt deze motie aan:

De Nederlandse regering, t.a.v. minister Van den Broek;

De Marokkaanse regering, via de Marokkaanse ambassade;

Het Front Polisario, via de vertegenwoordiger voor de Benelux.

De Verenigde Naties, t.a.v. dhr Perez de Cuellar.

Preadvies: volgt op het congres. *pon hif*

Motie D-10 (Zaanstad)

Het congres etc.:

Overwegende:

- dat de Tweede Kamerfractie van Groen Links in haar notitie "Blauwdrukken de dingen die voorbijgaan" zich uitspraak voor het afschaffen van de dienstplicht en voor het oprichten van een vrijwilligersleger;

- dat de Tweede Kamerfractie in diezelfde notitie de Nederlandse krijgsmacht een taak wil geven in het handhaven van de internationale rechtsorde, waarbij de krijgsmacht ingezet kan worden bij zowel "peace-keeping" als "peace-enforcing"-operaties;

Constaterende:

- dat er in de partij geen georganiseerd debat over dit onderwerp heeft plaatsgevonden;

Geeft het partijbestuur de opdracht zo spoedig mogelijk hierover een debat te organiseren in de partij, zodat alle leden zich kunnen uitspreken over het vraagstuk van de toekomst en taak van de Nederlandse krijgsmacht.

De uitkomst van het debat in de partij zal moeten leiden tot een standpuntbepaling van Groen Links waarin de leden zich kunnen herkennen.

Op de eerstvolgende partijraadsvergadering dient het partijbestuur met een voorstel voor uitvoering van deze motie te komen.

Preadvies: volgt op het congres. *negatief*

Motie D-11 (Den Haag-stad)

Het congres etc.:

- spreekt haar ernstige bezorgdheid uit over de recente ontwikkelingen in de Sowjet-Unie, die kunnen uitlopen op burgeroorlog, etnische conflicten, extreem nationalisme en de verspreiding van (kern)wapens;

- is van mening dat deze escalatie van geweld een reële bedreiging zal kunnen vormen voor een vreedzaam proces van democratische

ontwikkeling van de volkeren in de Sowjet-Unie;

- is evenzeer ernstig verontrust over het gebrek aan een adequate politieke en economische respons van de zijde van de landen van de Europese Gemeenschap, die gefixeerd lijken te zijn op hun eigen proces van Westeuropese eenwording;

- doet een beroep op de Nederlandse regering in haar hoedanigheid van EG-voorzitter om op zeer korte termijn de politieke leiders van de EG bijeen te roepen teneinde een royaal aanbod te doen aan de volkeren van de Sowjet-Unie op het gebied van handel, noodhulp en structurele financiële steun, in het bijzonder voor de demilitarisering van het Sowjet-leger;

- roept de Nederlandse regering op om, gezien de ernst van deze ontwikkelingen, met onmiddellijke ingang 2 miljard gulden daarvoor te bestemmen, te financieren uit het opschorten en ongedaan maken van nieuwe militaire aankopen. *voor miljo*

Preadvies: volgt op het congres. ?

Motie D-12 (Enschede)

Het congres etc.:

Overweegt:

- dat er een teneur merkbaar is waarbij voorzieningen op kunst en cultureel terrein steeds meer in de randstad geconcentreerd worden. Zowel binnen als buiten de randstad wordt men geconfronteerd met een beleid van inkrimpen. Daartegenover staat een relatieve versterking binnen het bezuinigingsmechanisme van randstedelijke voorzieningen ten koste van de niet randstedelijke.

- dat de kunstnota van d'Ancona en de advisering door de Raad voor de Kunst deze teneur politiek afdekken. Met name de voorstellen voor een reorganisatie van het orkestenbestel in de laatste kunstnota en de draaiboeken die daarvoor bedacht worden kunnen ertoe leiden dat Overijssel straks geen enkele hoogwaardige uitvoerende culturele voorziening meer kent, zoals Opera Forum Filharmonisch op dit moment is.

- dat door dit kabinet aangewezen stedelijke knooppunten dit ook mede werden doordat de aanwezigheid van een goede culturele infrastructuur als voorwaarde gold.

- dat Groen Links kiest voor een structurele gelijke verdeling van levens- en ontplooiingskansen ook binnen de afzonderlijke landen. Een evenwichtige spreiding van voorzieningen voor

kunst en cultuur in Nederland kan daartoe een bijdrage leveren.

Spreekt als haar mening uit:

- dat een evenwichtige spreiding van voorzieningen voor kunst en cultuur in Nederland noodzakelijk is.
- dat derhalve handhaving van een uitvoerend hoogwaardige culturele voorziening in Overijssel (zoals Opera Forum Filharmonisch in Enschede) past binnen die evenwichtige spreiding.

Thom Oosterhuis, Pauline Zomer-van der Hoek, Hans van Eerden, Folkert Jellesma, Bert Dokter, Paul de Hont, Klaas Tabak, Pieter Appel, Riane Droog, Wim Veldhuyzen, Martin Peulen, Angelique Hollander, Sylvia Mensink, Joël van der Meer, Aly de Maat-Venema, Ineke v.d. Bos, Roswita Horsthuis.

Preadvies: volgt op het congres. *pmhij*

Motie D-13 (Ciska Ansem e.a., Amsterdam-Oost)

Het congres etc.:

Gehoord de discussie over progressieve samenwerking;

Overwegende dat Groen Links zich met haar doelstellingen en programma aan de linkerzijde van het politieke spectrum in Nederland bevindt;

Tevens overwegende dat met de oprichting van Groen Links geen einde gekomen hoeft te zijn aan de politieke hergroepering ter linkerzijde;

Spreekt uit:

- dat Groen Links streeft naar gezamenlijke discussies en initiatieven en naar samenwerking bij de vorming van besturen met andere progressieve partijen, met name de PvdA en D66;
- dat Groen Links openstaat voor verdere discussies over samenbundeling van progressieve stromingen teneinde daardoor haar doelstellingen naderbij te brengen.

Toelichting: De inhoud van deze motie komt overeen met amendement 5-8 (blz. 6 van de tweede congreskrant). Daar hoort zo'n plaatsbepaling ook thuis.

Maar nu er een agendapunt "Progressieve Samenwerking" is toegevoegd, willen we onze visie ook bij dit agendapunt behandeld hebben. Want de voorliggende moties D-1 en D-2 bevalen ons niet. De één lijkt bij voorbaat uit te willen komen bij verdere samenbundeling van progressieve partijen. De ander is zeer defen-

sief: samenwerken op bepaalde punten, maar verdere hergroepering bij voorbaat uitsluiten.

Onze motie staat daar tussenin: progressieve samenwerking bevorderen, politieke hergroepering kan ter discussie blijven.

Preadvies: volgt op het congres.

Motie D-14 (Rotterdam-stad)

(voorstel van orde)

Het congres etc.:

Overwegende dat het door het congrespresidium voorgestelde systeem van "spreektijdbonnen" voor de twee belangrijkste onderwerpen van dit congres ertoe kan leiden dat:

1. veel afdelingsafgevaardigden onnodig veel congresstijd moeten verspillen aan het inzamelen van bonnen bij afdelingen die zelf niet overwegen om aan het debat deel te nemen;
  2. bij een onvolledige inzameling van bonnen een groot deel van de spreektijd onbenut zal (moeten) blijven, waardoor de voor een behoorlijke besluitvorming noodzakelijke discussie niet gevoerd kan worden;
- Besluit om ook bij de agendapunten "huishoudelijk reglement" en manifest de beschikbare spreektijd evenredig te verdelen over de aangeelde sprekers.

Preadvies: volgt op het congres.

Motie D-15 (Frank Köhler e.a.)

(motie van orde)

Het congres etc.:

Overwegende:

- dat spreektijdbundeling nuttig is;
- dat anderzijds drempels voor afgevaardigden om aan de discussie deel te nemen niet te hoog moeten worden;
- dat het wenselijk is al de beschikbare, toch al beperkte, spreektijd te verdelen over de sprekers;

Besluit de totale beschikbare spreektijd (voor de eerste ronde) bij de agendapunten "Huishoudelijk Reglement" en "Manifest" naar rato van het aantal ingeleverde spreekbonnen te verdelen over de aangemelde sprekers die tenminste vijf bonnen inleveren.

Frank Köhler, Bart Teulings, Pieter Klapwijk, Willem van Spijker, Riekje de Haan, Leo Platvoet, Tara Oedayraj Singh Varma, Arnold Arnoldussen, Wim Molenaar, Frank Meelker, Linda van Vuuren, Henk Clerx, afd. Amsterdam-Oost.

Preadvies: volgt op het congres.

Motie D-16 (Groningen-stad)

Het congres etc.:

Constaterende dat:

- er voor de congresdeelnemers geen reiskostenvergoeding door het partijbestuur beschikbaar is gesteld;
- congressen vaak in de randstad plaatsvinden;
- een reiskostenvergoeding uit de afdelingsmiddelen tot grote verschillen in kosten per afdeling zal leiden;

Overwegende dat:

- een representatieve afvaardiging uit een oogpunt van democratische besluitvorming wenselijk is;
- evenredige verdeling over de afdelingen van kosten verbonden aan deelname van afgevaardigden aan het congres redelijk is;

Besluit dat:

- er een eenduidige reiskostenvergoeding voor congresdeelnemers komt, die voor alle afdelingen per afgevaardigde gelijke kosten tot gevolg zal hebben;
- het partijbestuur een dergelijke regeling zal ontwerpen die met terugwerkende kracht zal gelden, met ingang van het Tweede congres van Groen Links.

Preadvies: volgt op het congres.

ponkij

Berichten van verhindering

Partijvoorzitter Marijke Vos heeft op 6 december het leven geschonken aan haar zoon Joost. Zij heeft laten weten dat ze helaas niet op het congres aanwezig zal zijn. Marijke laat alle congresdeelnemers hartelijk groeten.

Fenna Bolding, Eerste Kamerlid voor Groen Links, heeft laten weten dat zij het congres niet kan bijwonen in verband met haar installatie tot lid van de Beneluxraad. Ook deze raad vergadert op 13 en 14 december (in Brussel).

LAATSTE NIEUWS

Ingetrokken amendementen

De volgende amendementen op het huishoudelijk reglement zijn door de indieners ingetrokken:

3.1-4
3.1-6
4-7
9-2
10.1-1
13.2-1
13.2-2
14-1
14-2
14bis-1
15.1-3
16.3-1
32-3
33.1-1
37.7-1
38-1
44-1
97-1
98-1
105.1-2

Den Haag neemt ook amendement 12.2-1 terug, maar dit amendement is tevens ingediend door Nijmegen.

WIE VOLGT ?